

Академічна доброчесність як запорука суспільного здоров'я

Квіт Сергій Миронович

Директор Центру забезпечення якості освіти, Національний університет "Києво-могилянська Академія"

Увага до питань академічної доброчесності належить до першочергових завдань вищих навчальних закладів як з погляду організації навчального процесу, так і в частині проведення наукових досліджень та публікацій їхніх результатів. Тим більше, якщо мова йде про медичні університети, діяльність яких безпосередньо пов'язана із збереженням людського життя та здоров'я людей. У ширшому плані – порушення принципів академічної доброчесності виходить поза межі суто академічної проблематики і стосується здоров'я цілого суспільства, включно з питаннями особистої, професійної та політичної культури.

До порушень правил академічної доброчесності ми відносимо плагіат, списування, хабарництво та різні інші форми введення в оману колег з академічного середовища. На ці проблеми зазвичай звертають професійні організації зовнішнього та внутрішнього забезпечення якості. В Україні це, відповідно, Національне Агентство із Забезпечення Якості Вищої Освіти (НАЗЯВО) та – внутрішньоуніверситетські підрозділи, яких або ще не існує, або вони перебувають у зародковому стані.

Неувага до академічної доброчесності належить до однієї з двох головних причин відсутності якісних змін у реформуванні української вищої освіти. Перша причина – це відсутність фінансової автономії ВНЗ. Економіка вітчизняної вищої освіти формувалася в далекі сталінські часи, вона не відповідає вимогам сьогодення. Адже концепція всебічної університетської автономії є частиною великого успішного тренду останніх років – децентралізації. Для того, щоб українські ВНЗ стали відповідальними за власну якість, вони мають стати повністю автономними, не лише з академічної, але також з фінансової точки зору.

Друга причина – це апофеоз плагіату та інших форм академічної недоброчесності, за які в Україні майже неможливо понести хоч якусь відповідальність. Звичайно, українське законодавство потребує суттєвого оновлення – і не лише власне в освітянській частині. Проте не менш важливо створити атмосферу нетерпимості й неприйняття плагіату в академічному середовищі. Натомість поки що ми маємо загальне поблажливе ставлення до

порушників. Тобто якісний університет не має терпіти плагіаторів у своїх стінах. Так само, НАЗЯВО не може виконувати своїх обов'язків доти, поки там працюють плагіатори.

Запорука успіху реформування українських закладів освіти – переконливе слово академічної громадськості й студентського самоврядування. До цього нам потрібно прагнути сьогодні. Також слід мати на увазі, що в майбутньому, коли реформування перейде до етапу якісних змін, в українському освітньому полі залишаться лише ті університети, які покажуть, що вони здатні бути якісними. Тому увага до питань дотримання вимог академічної доброчесності сьогодні вступає необхідною умовою виживання й успішного розвитку українських університетів завтра.

Тоді нарешті ми перейдемо до розгляду нової, поки що недосяжної для нас проблематики, зможемо по-новому подивитися на роль ВНЗ в житті українського суспільства, а саме: «Якісні університети як запорука інноваційного розвитку національної економіки та здоров'я суспільства».

Why is academic integrity important? Some Dutch experiences.

Klasien Horstman

Professor of Philosophy of Public Health at Maastricht University since 2009

Ukraine is struggling with academic integrity for a long time. The recent report of the OECD Reviews of Integrity in Education: Ukraine 2017 gives a nice summary of the main problem areas. The current Ministry of Education and Science has taken initiatives to strengthen integrity, to stop plagiarism, to protect the value of diploma's, but academic integrity is a hard problem. It is also discussed how to balance national regulations and the autonomy of academic educational institutions: legal rules might provide a frame for thinking, but as such they will not be able to create informal cultural practices. Being a member of the committee Fostering Responsible Research Practices of the Netherlands Organisation for Health Research and Development, I will tell how The Netherlands tries to stimulate academic integrity. After some affaires of serious scientific fraud, much attention is given to stimulating responsible research conduct on many levels of academic practices: education, research, organization, reflection. However, the success of all kinds of measures is depending on a full understanding of the importance of integrity. When integrity is considered a technical issue, to be fixed, then measures probably will not realize impact. So, why is academic integrity so very important – for science and society?